

Nro. 16.

A FELS. R. TSASZARNAK ÉS A KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMEBŐL.

Költ Bétsben Pénteken Augusztusnak 23-ik napján,
1799-ik esztendőben.

B é t s.

Tegnap reggeli 8 órákor egy *Extrablatt* jött ki, a' melyben fontos ütközetről tudósítja a' Fő Hadi Cancellaria a' publicumot. Ez a' nagy ütközet, a' folyó Augusztus' 15 dikénn történt az Olofz országi két ellenséges táborok között. Az *Extrablatt*ban előbb néhány elsőbb napi ellenséges mozgások irattatnak meg, melyeknek végre a' nagy tsata lett a' következése. Az egész *Extrablatt*, a' lehető magyarsággal szórol-szóra le-fordítva, így következik: —

„Melas Lovas - Generálitól a' fő hadi szállásról Novából August. 11-dikénn és 12-dikénn tételest tudósítás ízerént, az ellenség *Cumo-*

linónal az 5-dik Hufzár Reg.ből való *Breter* Kapitánt, nagyobb erővel meg-támadván, *Rocca-Grimaldi*hoz vizsgálta nyomta: hanem, tsak az *Ovadói* posztnak el-foglalásával elégedett-meg, a' miéink pedig azonközben a' *Rocca-Grimaldi*ban lévő őrző sereghez, még egy gyalog Bataliont rendeltek.

„Gen. *Keim*től az alatt tudósítás érkezett, hogy az ellenség *Tenda* felé és a' *Stura* völgyinn több seregeket gyűjt ölfzfe, hogy az apró táborokat együvé gyűjti, hogy a' *Mont Cenis* felé feles sereget küldött el, hogy a' *Monte-Genevrónn* feles számu ágyuk érkeztek meg, 's-hogy mindeközültek *Fort la-Carboniernek* meg oltalmaztatható állapo'ba való helyheztetődésére tzelozzának az ellenség' részéről.

„Aug. 12-dikénn elő rukkolt *Spigno* és *Ponzone* felé néhány ezer emberekkal az ellenség. és minekutánna a' maga *Ovadói* posztjánál feles segitséget hagyott volna, az után a' szélső posztokat vizsgálta nyomván, *Aqui* felől *Rocca-Grimaldi*hoz és *Cremolinó*hoz nyomult.

„Minekutánna Gen. *Bellegarde*, a' ki a' vezérlése alatt lévő *Divisió*val *Aqui* varossában volt szállva, az ellenségnek ezen elő-rukklását, 's-egyzersmind azt is jelentette volna, hogy az ellenség egy 9 fél *Brigadák*ból, valami 8000 emberekből, álló tsoporttal, *Erco* felé és a' *Bornida* völgyére bé-nyomulni szándekoznék, 's-hogy már minden ezen tzeljának el-érélehez szükséges posztokat is elfoglalt légyen: oly rendelés adatott *Bellegarde* Generális' elibe, hogy az ellenséggel semmi tsatázásba ne botsátkozzon, hanem annak valóságos elő-nyomulasakor, azonnal, *Strada-alta-Retorténn* kereftül, az egész *Rivalta-di-Scriviá*ból, a' táborhoz vonnya vizsgálta magát, meg lévén a' miéinktől határozttatva az, hogy az ellenséget *Orba* és *Scrivia* között kényszerittsék a' tsatázásra.

„Az éppen ezen Aug. 12-dikénn az ő vezérése alatt lévő sereggel ide érkezett Gen. Báró *Kray*, olyan hirt tett ugyan ekkór, hogy az ő *Argentera* felé ki-küldetett vigyázói oly tudósítással tértenek légyen hozzá vizsgálva, hogy egy 3000 emberekből álló ellenséges sereg a' *Barcellona* völgyében szállott légyen meg, és még 1200 embereket vár magához.

„Az ellenfégnék ily hathatos mozdulásai, és ily lok pontokonn tétetődő kézfületei, ki-nyilatkoztatták azt, hogy kétség kívül valami fontos tzelezása légyen: Grof *Hardegg Cs.* Királyi *Pionierek*' Májorja pedig, mint Kurir ide *Bétsbe* érkezvén, azt az igen örvendetes hirt hozta a' fő hadi szállásról *Noviból*, hogy a' miéink az ellenfégnék tökéletes gyözedelmet vettek légyen; a' melyről Aug. 16-dikánn indúlt-meg a' nevezet Kurirtól *Bétsbe* hozatott, következő tudósítás:

„A' mi táboraink a' *Rivaltadi-Scrivia*' térségéinn meg szállván, és a' lévén tzeljok, hogy az ellenféget ezen térségre tsalhallák, így az ellenségnék könnyü dolog volt, polztjainkat a' hegyek közül ki-nyomni, és Aug. 13-dikánn *Novi* várát elfoglalni.

„Nem gyanittathatván, hogy egyéb tzelja légyen az ellenfégnék, hanem *Tortonának* az oltrom alóll való fel oldoztatódása: erre valónézt a' miéink, kivált képpen a' *Scrivia* és *Tortana* völgyére fordították figyelmetellégeiket.

„Az elsöt a' *Riváltában* fekvő seregünk tartotta figyelemmel: a' másodikra nézve pedig Orosz Gen. *Rosenberg*, *Vighizuoloba* szállott-meg. Gen. B. *Kraynak* éppen ekkór *Ajii* várossánn kerezftül *Cuneo* felé kellett volna útját folytatni, hanem a' már el-kezdődött özfzle-tsapásokra nézve meg-állapodni kéntelenített, és seregével *Fregorallóhoz* rendeltetett, hogy magát itt Gen. *Bellegardéval* egyelítse, és a' tabornak jobb szárnyát formálja.

„Aug. 14. dikénn egész tsendesfélegben volt az ellenség, melyhez-képpelt az ő meg-támadására a' mi fő vezérünk Feldmarhall Gróf *Suwarow-Rimniskoy*, parantsolatokat adott-ki. Ezen parantsolatok szerént Gen. Báró *Kray* az ellenség. re hátulról, *Orosz* General *Hertzeg Pongratzion* pedig előlről, 15 dikben jó reggel reá ütötenek: hanem, az ellenlégnék nagy ereje miatt, kereltül rontani egyiknek sem volt lehetséges, mely után előbbfzör *Orosz* Gen. Lieutenánt *Dörfelden*, és végre *Lovas* General *Melas* is, az elő rukkolasra parantsolatot vettek.

„Az első a' *Novi* felé menő töltött útat választotta: Gen. *Melas* pedig úgy állott-meg a' Gen. *Frölich*' Divisiójával a' *Scrvia*' mentiben, hogy mind az egész térféget, mind pedig az egész ütközet' mezejét szemlélhette.

„Az után leg előbb is Gen. *Hertzeg Pongratzion* ütött reá *Milloradovics* Generálissal együtt *Novira* előlről, hanem ezen meg támadásnak, az ellenség' kemény ellentállása miatt, valamint izin.én a' Gen. *Kray*' próbájának is, a' ki az ellenség' bál szárnyánál lévő halmokra *Frassonara* felölli akart fel-mászni, nem volt kivánt következése.

„Éppen így történt, a' miéinknek bal szárnyok felölli a' *Novi* előtt lévő halmok ellen Gen. *Dörfelden* által tétetett próbával is, a' dolog.

„A' fő komendórozó vézer *Suwarow Rimniskoy*, most már a' maga isméretes álhatatossága szerént, a' *Novi* megett lévő halmok ellen új ütközetre rendelte-ki, *Dörfelden*, *Pongratzion*, és *Milladorovics* Generálifokat.

„Ezek itt dél utáni 3 orakór tették az utolsó ütközetet: de itt sem nyomattathatott ki helyéből az ellenség, mivelhogy minden próbáinknak a' leg vakmerőbb módonn ellene állott.

„A' *Scrvia* mentében álló Cs. Királyi sereg azonközben 12 ora-tályra a' *Novi* mellett lévő halmokon *Pietale* mellé érkezvén, oly határo-

zási tett Gen. *Melas*, hogy az ellenség' jobb szárnyát kerülje meg, melynek alkalmatosságával *Seravallét* a' meg szállás alóll fel-oldozta, 's egy-fzersmind Gen. Májor Gr. *Nobilit*, *Stazanonn* kerefátül *Vignote* felé küldötte-el, hogy a' *Scrivia* völgyére figyelmezzon, és *Arquatát* foglalja-el.

„A' *Seravallétól Novi* felé menő ország-útann találkozott Gen. *Melas* leg előbb az ellenséggel. *Frölich* és *Lusignan* Generálisok, leg el-tökéltetebb tsatát kezdetek, melynek a' lett a' következése, hogy ök akkor mingyár az ellenség jobb szárnyához jutottak. — „Hasonló képpen tselekedett Gen. B. *Loudon Frölich* mellett bat felöl a' maga Brigadájával, mint 2-dik *Colonne*. — „A' 3-dik *Colonnét* H. *Lichtenstein* formálta, a' mely már az ellenség' jobb szárnyát egészfzen meg kerülte

„Az ellenség' figyelmetességének annyival erőfsebben való el-vonására, némely pontokonk batiériákat is hányatott Gen. *Melas*.

„Ezen utóbbi meg-támadásban 7 vagy 8 száz embert vesztettének a' nevezett három *Colonnák*: de tökéletes győzedelemmel is meg-jutalmaztattak. — „Az ellenségnek egész fekvése, *Novától* fogva *Bussaluzóig*, fel forgattatott, és ő tölle el-hagyattatott. —

„Mihelyest Gen. *Melas* itt, tzéljának el-érése által magát bátorságban lenni gondolta, a' *Novi* halmára is reá rottott a' *Paar* Granatéros Batallionnyával, melynek álhatatossága által oly szeréntsés is volt, hogy nem tsak azt a' halmot foglalta-el, hanem az ellenséget hátrálásra is kényszerítette, ki is *Novit* oda hagyván, minthogy az útja *Gavi* felé már el vágva volt, *Ovada* felé tért visszfa. — Ez alatt Gen. *Karajczay* is ide elő sietvén, *Posturana* felé üzte az ellenséget.

„Ezen fényes győzedelem' környüállásának le-írása, még most hátrább tartattatott: előre azonban

most is jelentetik, hogy 4 ellenséges Generálisok estek hozzáuk fogságra, kik között vagyon Gen. *Colli*, és 2-tő találtatott a' tsatázó mezőn el-esve, a' kik közzé számláltatik maga Gen *Joubert* is.

„Az el-fogattatott ellenség' száma nem irat-tathatott most meg, minthogy még mind többek-többek érkeznek-bé. Így vagyon az ágyuk' állapotja is; a' Kurir' el indulásakor azonban már 22 ágyuk, és feles puskaporos szekerek kerültek vólt kezünkre.

„A' részünkről való vesztes is éppen ily kevéssé határozható meg bizonyos számmal; hanem, mint Gen. *Melas* gyanítja, a' holtak, sebessék, és nem-találtatók, együvé-számláltatván, ily sok izben meg-ujjitott tsatákban, és az ellenségnek rend-kivül-való álhatatossággal tett ellent-állása mellett, 4000 fejekre reá mehetnek.

* * *

BCU Cluj / Central University Library Cluj

„*Tortona* várának ostromá szorgalmatosan foly. A' mi vesztesünk ezen vár alatt, Aug. 11-dikénn 2 holtakból és 25 sebessékből, 12 dikre virradó éjjel pedig, 3 holtakból és 7 sebessékből állott. Az utolsók között vagyon Agyuzó Hadnagy *Tretzi*, és Oberltieutenant Gróf *Hohenfeld*.

* * *

Perugia városa, által adta a' miéinknek magát: hanem a' felleg várban még benne vagyon az ellenség.

Déli Olofz országnak leg termékenyebb vidékeit veszvegeti az ellenség a' maga ki-tsapásai által: nevezetesen *Viterbó* lokat szenvedett tőlle.

Fanóba ezen hónap' 2-dikénn egy Cs. Királyi lovas Swadron szállván bé, az ellenség er

re nézve 3-dikban *Sinigagliát* is oda hagyta; a' hova azonnal seregek szállottak-ki az *Orosz* és *Török* hajós seregről.

Frantzia Ország.

Dolgoznak a' Jákobinusok, nem tsak *Páris*-ban, hanem az Ország' minden tartományokban: minden erejeket arra fordították, hogy a' molteni Directoriumot is, a' másik' módjann mennél előbb meg-buktathassák. A' levelezés a' Párisi anya klub és a' Departamentomokbéli leány-klubok között erőssen foly. A' Directoriális Újság-író is emlekezett ezen dologról egyik levelében: — „Tuóva vagyon, *igy szoll*, hogy néhány napok előtt, Párisból sok levelek széljel küldettek, a' melyekben, a' tartományokban lakó béketelenek meg-hivattattak, hogy, bizonyos plánumoknak végre-hajtódások végett, küldjenek egy-s-más kérésleveleket a' Törvényhozó Tanácsokhoz Párisba. Az itt következő levélis (igy szoll továbbá a' *Redacteur*) kétség-kivül ezen correspondentziához tartozik: — „

„*Privasból, Jul. 19-dikénn.*” Egy Párisi közönséges hivatal-béli ízemélyhez: — „Az *Ardeche*' Departamentoma béli Administretorok egy írást készíteitek, a' mellyben azzal vádolják *Barras* Directort, hogy a' mi meg-verettetéseinknek ő legyen az oka, hogy ő a' Coalitziónak el legyen adattatva, 's-hogy az *Olofz* országi erős várakat ő adta legyen által az ellenségnek. *Sieyes*ről is azt állatják ezen íráásokban, hogy ő is el-adatott legyen a' Coálitziónak, és egy olyan egyezésnek legyen főbb mozgatója, a' mely szerint nekünk, egy, az Ország-rendjei által határok-közzé szorittató Királlyal együtt, a' mi 1791-béli Constitutziókat kellene vízfza kapnuak. Ez az írás ide's-tova, egy közönségből a' másba, széljel hordoztatik, és *Subscribensek* gyülytetnek alája: nem soká a' Törvényhozó Tanácsok'

elibe fog terjesz ödni. Nem lehet érteni, mié-
 eők, hogy a' Directorialis Agensek leg inkább
 azok, a' kik alá-irnak. Ekkénti lnyak más Depar-
 tamentomokban is a' dolgok. A' *Valence, Grenoble, Puy, Nismes, St. Esprit,* és *Ardeche* váro-
 saikban levo Klubok is, mint hűnő-öket ugy
 adtak-sel két Directorokat. Egy ú azó Commi-
 sarius, a' ki Generánsi Ismeréy, ezen Depárta-
 mentomokban oly foglalatossággal jár Izeljel,
 hogy a' Klubok' barlangjak között az egymással
 való özfizetéseit odaft organizálja.

Miudent zűzavartba igyekeznek vinni ezek
 a' Jákobinusok, a' vezedelésnek napoként való
 nevedekesét az új Directorok' vándolá ára for-
 ditják, azt erdőlve, hogy ezek is eladták a' Res-
 publikát a' Coalitziónak. A' meg-bukott régibb
 Directorok ellen folyó processust pedig ugy kez-
 dik már most folytatni, hogy a' nép előtt, nem
 csak a' Directorokat, hanem a' Törvény-hozó
 Tanácsokat is gyűlölettelé teszték; azt igye-
 keznek elhitetni a' néppel, hogy a' Törvény-ho-
 zó Tanácsok, éppen oly hibások, gondatlanok,
 és seumre-valók voltak, mint a' Directorok. —

Három pártok tusakodnak most Frantzia or-
 szágban egymás ellen, a' Törvényhozók, a' Di-
 rectorium, és a' Jákobinusok. A' Directorium'
 hatalma már majd lemmivé lett. A' Törvény-
 hozó Tanácsokban még eddig, *Antonelle, La-
 marque, Marquesi, Lucian Bonaparte, Augereau,
 Jourdan, Efsachérieux, Poulain, Grandpès, Bou-
 lay-de-la-Meurthe,* és *François de Nantes,* láttatak
 eddig a' hatalmasabbaknak lenni: hanem egy
 idő oltá némelyek már ezek között is veszteti
 kezdték a' Jákobinusok előtt a' creditjeket.
Jourdan így szollott a' napokban a' Tanács előtt.
 — „Mi meg akarjuk oltalmazni a' mi független-
 ségünket, hanem magunkat az olyan idegen or-
 száglás formákba sem akarjuk avatni, a' me-
 melyek a' miéinket betsületben tartják, A' mi nem-

zeti bolfszankodásunk, némely ország-ló-fzékeknek projectomjaikért, mint p. o. a' *Pilniti* ország-proiectomért, meg lehet hogy igen mefszement volt: hanem mostan, a' böltseffégnek, a' mérséklettségnek, és a' más nemzetek' jullaik' meg-betsülésének, adjuk példáját."

Ez a' beszéd telyefféggel nem tettfezt a' Jákobinusoknak: — „A' mérséklettségről vagyonszó (igy kiáltott fel *Ricord*) — „békét kell hagyoni ennek a' tsunya beszédnek — „egy Respublikában tsak az a' mérséklettség, a' mi a' hadi feregnel a' félelem szokott lenni."

A' *Terrorismus*' Syttemájának vizsgál-téritődése ellen, a' melynek vizsgál-hozásán minden erővel iparkodnak a' Jákobinusok, minden tartozkodás nélkül szollott *Jourdn*: — „A' *Terrorismus*nak fundamentoma, ugy mond, a' tudatlanság, a' principiumoknak tsalfa forgatása, a' hatalomnak, gyűlölségnek, és gazdagságnak szomjuhozása, &c."

Erre a' szereztsétlen *Terrorismus*' állapotjára hajlanak most Frantzia országban tsakugyan minden ki nézések szerént a' környülál-lalok. Mingyár az ő Klubjoknak első ülésében, több már málszor említett végzéseken kívül, azt is meghatározták a' Jákobinusok, hogy a' *Batavus* Agensek, nevezetesen pedig *Schimmelpennink*; *Páris*ból 8 napok alatt el küldettellenek. Továbbá, a' maga a' *Journal-de-la-Montagne* nevü Ujjságnak, a' mely annak idejében a' *Terrorismus*nak felállítódásán igen hathatóson dolgozott volt, újantoni helyre-állittatását is kívánta a' Klub. Jovasoltatott az is, hogy mindenek felett a' külömb-külobb apróbb-nagyobb Kluboknak egymással való öfzsze-tsatoltatódások és öfzsze-atyafiságosittatódások elzközöltessék. — *Petit*, arról tudósította a' társaságot, hogy *Auxerre* várossában, 1200 fremélyekből állott legyen fel egy Klub. — *Destrem* azt jelentette, hogy *Toulouse* várossában is egy hasonló Klub, még pedig úgyuk-

nak dörgése közben, gyülekezett légyen öfzfze: „Mi némü hathatós munkállágot nem ígerhet, így szoll *Destrem*, a' nagy Nemzet egy ilyen egyesülésből? mindazonáltal mikor utóljára az ülés' végével arra került volna a' dolog, hogy a' Respublikai szegény katonaság' ízámára a' tagok között collectázzanak, tsak egy 5 Livrákból (valami 2 Forintokból) álló Collecta gyült a' Klubban öfzfze.

Nagy Britannia.

A' Mediterraneum tengeri Anglus hajós feregrol, sem az *Olofz* sem az *Anglus* levelek nem tudják meg-határozva, hol légyen. A' *Londoni* Udv. Ujjság így ír: — „Ha fundamentoma vagon annak, hogy az egyesült ellenséges hajós fereg vízfíza tért *Kadix*hoz, már az által, hogy a' Spanyol hajós fereget, *Sequestrumba* vette, tsinált valami szembe-tünöt: azonban, ha a' miénk oly szerentsések léfznek, hogy őket vagy a' *Kadixi* vagy a' *Bresfi* kikötő-helybe találhatják, a' nyereség ekkor így is a' miénk lehet, mivel-hogy ez a' hatalmas ellenséges hajós fereg a' mi már meg-határozva lévő expeditziókat meg nem akadályoztathatja, a' mely is tsak addig fog el-halasztódva maradni, míg azt meg-tudhatjuk, hogy bé-evezett-e' az ellenség a' *Kadixi* vagy pedig a' *Bresfi* kikötő-helybe?

Azonközben már bizonyoson írják a' *Kadixi* 12-dik Juliusi levelek, az egyesült hajós feregnek oda való vízfíza-érkezését, a' mely is a' *Gibráltár* szoroffánn Jul. 9 dikénn evezvén ke-refztül, *Kadix*hoz 11-dikben evezett-bé — és 43 *Linea* hajókból u. m. 18 Spanyol *Linea*, 8 *Fregát*, és 3 *Brigantin* — és 25 *Frantzia Linea*, 6 *Fregát*, és 7 más fele kisebb hadi hajókból állott. *Kadix*ban azt erőfítették, hogy ez az egyesült hajós fereg *Bresf*hez evez, hogy ott még több

fegyveres népet vegyen fel, a' mely *Irlándiá*-ba menni határozottatott.

Az ujjabb *Londoni* tudositások szerént hitelesen akarják gyanítani, hogy ez az egyesült hajós sereg, a' *Rochefort*nál lévő 5 Spanyol *Linea* hajókat, valamint szintén a' még *Brestnél* készzen álló *Frantzia* hajókat is, magához vévén, onnét *Texel*nek meg-szállására megyen, és az ott lévő 12 *Hollandus* *Linea* hajókat is magához veszi, a' mikor osztán 68 *Linea* hajókból fog állani.

Ugyan ezen tudositások szerént valósággal kezdenek *Londonban* tartani attól, hogy ez az ellenséges hajós sereg-osztályoknak ily nagy egyesülése, meg-akadályoztathatik nem. Az *Anglus* hajós seregek, az ő vezérjeik valósággal úgy gondolkozván, hogy a' Spanyol hadi hajók *Minor-kának* vizfsza vételére, *Admirál Bruceix* pedig a' *Frantzia* hajókkal *Egyiptomba* evezni, tzéloznának, igen távol vagynak a' *Mediterraneum* tengerenn. A' késő réizei is az elztendőnek meglehetősön el közelgetvén, erre nézve a' *Gibraltári* szorossan nehéz és veszedelmes úlja lehet az *Anglus* hajóknak, nevezetesen azon *Nápnnyugotról* fuvó szelekre nézve, a' melyek ilyenkor támadni szoktak ezen szorossban. Idejárul, hogy az ellenséges nagy hajós sereg azt az expeditziót is, a' melyhez a' szározonn részünkről már minden készületek meg tétettek, meg-akadályoztathatja; könnyen meg-eshetne továbbá, hogy a' mi *Amérika* felöll ilyenkor haza érkezni szokott kereskedő hajós seregünket is el foghatja, vagy pedig, hogy éppen *Portugalliára* tzélozzon: noha más részről azt a' nagy háfznot is gondolóra kell venni, a' mely mi reánk onnét háromlik, hogy, ha t. i. a' mi hajós seregeink az *Océánus*-ra annak idejében ki-érkezhetnek, az ellenséges hajós sereg sem *Egyiptomba*, sem pedig az ő *Olofsz* országi úgy mondván egélfzzen el-vezete

nek tartatható három táboraihoz, nem vihetett segítséget.

A' 4-dik Augususi *Párisi* levelek azt is írják már, hogy az egyesült hajós sereg, Jul. 21. dikén a' *Kadixi* kikötő helyből ismét ki-evezvén, útját *Ferrol* felé folytatta. *Kadix*nál csak 2 hajókat hagyott hátra, minthogy ezek valami *Algirai* préda-hajókkal viaskodván, meg-routsoltak volt.

Helvétzia.

Az itt fekvő két ellenséges táborokról a' következő tudósítás vagyon a' *Bétsi* Udvari Ujj-ságba be nyomtatva: —

„A' két ellenséges táborok 2 hónapok alatt maradtak-meg ugyan azon egy fekvésben, mely is ez: A' *Frantziák* oly közel fekszenek *Zürch* várossa mellett, hogy sok hízkóiól egy rozsz perspectivával is meg lehet felső posztjaikat különböztetni; *Altfeltonde* *Zürch*ól egy ora távol-ságra, ismét be állottak, a' honnét a' tónak *Thalwyl* és *Richterswyl* között fekvő partjait, az ugy nevezett *Horgen* districtust (a' hóva ez előtt posztokat különböztek-el a' Császáriák, de a' honnét mostan el-vonták magokat) olykór-olykór nagy csoportokkal meglátogatják, mely-hez képpett ezen vidékkel minden közösülés megtiltatott *Zürch* várossában, és a' tón néhány fegyveres hajó állanak vigyázatonn. *Swytz* felé tovább, a' *Jostberg* az ellenséges főbb poszt; az ő birtokában vagyon, a' *Zug* és *Waldstädter*-tók között *Rigi* is: *Brunnen* mellett ellenben a' Császáriáknak vagyon egy battériájok, a' melyről az ellenséget a' tón való hajózásban akadályoztatják. Tul felöül az ellenség' birtokában vagyon *Unterwalden* és *Selisberg*. Ezen hegy' tövében a' viz mellett van egy ellenséges battéria, a' melyről 12 fontos ágyukkal, és a'

vizenn lévő ágyus tsonkokkal, a' miéinknek *Brunnen* és *huelen* között Uri Kántonban, egymállal való közöfüléseket gátolják.

Török Birodalom.

„A' Török Császár egy bokkrétát ajándékozozván *Sidney Smith*nek, annak alkalmatosságával ilyen Császári írást adatott által a' *Konstánztzinápolyban* lévő Anglus Követnek *Spendor Smith*nek: — „

„Az a' maga hajójával ezen Császári városba küldetett betsülletes *Kommodore Sidney Smith*, azokban a' külömb-külömb Conferentziákban, a' melyek a' hadi munkák és elő-vétetendő eszközök iránt, ő véle tétettek, nagy hőltseffégnek és bé-látásnak jeleit mutatta. Midön az után Egyiptomba evezett, és ott az alku-szegő ellenséggnek *Acre* városán felé lett el-útazását megértette: azonnal néhány hajókkal oda sietett, oda a' revoluziós Frantzia tábornál előbb megérkezett, és ott hasznos szolgálatokat tett. Az egész meg-szállás alatt leg ditséretesebb dolgokat követett-el, és azon nagy győzedelmekben, a' melyeket az *Ottomannus* fegyverek a' Fő hatalmasságnak segedelmével nyertének, magát munkássága által meg-külömböztette. A' Fényes Porta, a' melynek tartása örökké való lészen, néki ezért egy gyemánt bokkrétát és egy bundát küldött ajándékba; és oly véggel íratott ez a' jelentés, hogy az ő Udvara, néki adjon engedelmet arra, hogy ezt a' bokkrétát a' maga ditsőséggel tündöklő homlokára szurhassa, és ezt a' bundát, mint meg-mutatott bátorságának és indulatjának bizonyosságát, viselhesse.

galó leány volt. — Hire van, hogy a' Nyárádba is boltak volna belé azon napon vagy ketten.

* * *

Bukovinából, Csernovitzból, Baja, Aug. 3. — „

„Már 4 hete hogy a' Határszeleink be-zárat-
tak, és minden közösülésünk Moldovával, és a'
Rajával el tiltatott, hanem ha 10 napokig tartó
contumáztba ülünk, ennek oka a' Jászvásárba
ujra ki-ütöt pestis, mellyben hirtelenséggel sok
emberek haltanak meg, de mivel a' moltani vaj-
da *Isylandi*, hirtelen jó rendeléseket tett, ispo-
táljokat állittat, és Doctorokat vett-fel, már el
annyira meg-fzűnt, hogy három hetek alatt
magát a' *tsomó* nem mutatta.

A' szüntelen való esőzés, és hideg, minden
mezei gabonát el rontott, gyakran havaz, gya-
kran pedig oly rettenő jegek hullanak, hogy
a' melly határt éri, azonn a' földnél egyéb nem
marad. A' széna tsinálás tsak nem lehetetlen,
külömben ótsóság uralkodik mindenekben, ép-
pen a' lovak drágák, mivel az el-múlt tél sok
ezereket, él-törlöt, egy néhány híres ménesek-
ből alig maradott egy két darab ló, mivel ez a'
tél *Bejsurabiaba* is oly kemény volt, hogy a'
barmok mint mázsfizor nem legelhettenek. Ide
szokták a' Moldovaiak télire hajtani számos mar-
hájokat, mivel a' pusztaság véghetetlen is, a'
száraz fő embernyi magosságu. Hó pedig ritkán
és igen kevés szokott esni, hogy ha esik itt, nem
tartós, és nintsen nagy hideg. Ezen tartomány-
ban lehet egy télenn ingyen telelő Barmokat
minden szélből 300,000-t látni. Talvajokat és
Rablokat 4000, vitéz tatár, török, oláh, és zigán
emből állókat.“

Magyar Ország.

*Rima-Szombathból, Schafhausenben amaz ditső
emlékezetű Keresztes Magyar Vitéz és Vezér
Piátsek Kristoff Urnak sir-halmára:*

De quo tanta vides hospes penders Trophæa,
Magnanimo positus fiat Lapis iste Viro.

Marmore nempe sub hoc Heros jacet Ille *Piátsek!*
Qui, dubium est, vixit pulchrius: an ceci-
dit?

Huic raros, validosque dedit natura Lacertos,
Mars animos, stimulos Gloria, forma decus.
Jam tener Ille annos animis præit, armaque
stringit:

Ut cito se patriæ, Cæsaribusque probet.
Quis numeret, bello quantos in utroque Borussos
Ad Stygios Victor jusserit ire Lacus.
Tu quoque Luna hujus bene nosti nomen Achil-
lis;

Verterat exigua qui tua Caltra manu.
Vix hos fulmineo detergit ab ense cruores:
Mars Illum e' bellis in nova bella vocat.
In Gallos ducenda cohors concreditur Illi,
Et pretiosa magis palma Legenda datur.
Dux etjam magnas Magni spes Cæsaris implet.

Sit licet expertus Martis utrasque vicés.
Læsus: at Invictus quoties atrociam clausit
Prælia, vulneribus pulcher ab Ipse suis,
Hostiles quam sæpe dolos, aciesque retorfit,
Pressit et infanti Gallica terga pede.

Tandem dena tulit mortalia vulnera, tamquam
Mors Immortali non satis una foret.

Tanta anima in pectus tantos poscebat hiatus:
Corpore de tanto possit ut ire foras.

Ictibus his arces poterant, et mænia stæni,
Sunt quibus Istius fata peracta Ducis.

Sic Heros moritur, qui cuncta pericula calcat,
Et patriæ vitam, Cæsaribusque sacrat.

Huic tumulo o Cives! manibus date Lilia plenis,
Proh dolor! hoc tumulo Gloria nostra jacet.